

Največji slovenski dnevnik
< v Zedinjenih državah >
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United States.

Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT,

NO. 86. — STEV. 86.

NEW YORK, FRIDAY, APRIL 12, 1918. — PETEK, 12. APRILA, 1918.

VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI

Cesar Karl in Francija

CESAR KAROL SE JE HOTEL POGAJATI S FRANCJO. — V PISMU JE PRIZNAL PRAVICO FRANCJE, DA ZAHTEVA ALZACIJO IN LOTARINŠKO. — HOTEL JE ZASTAVITI VES SVOJ VPLIV, DA DOBI FRANCJA TI DEŽELI. — V BRZOJAVAČKI NA CESARJA VILJEMA TO ZANIKUJE. — BELGIJA SE MORA OBNOVITI. — SRBLJA DOBI DOHOD DO MORJA.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y., on April 12, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Dunaj, 11. aprila. — (Preko Pariza). Danes je bila izdana oficijska izjava, ki objavlja vsebinsko brzojavke cesarja Karola cesarju Viljemu v zadevi Clemenceauove trditve, da je Karol priznal pravico Francije do zahteve po Alzacijski in Lotarski. Brzojavka se glasi:

— Obsodim Clemenceaua, da nalaga laž na laž, da se izogne mreži laži, v katero je zapleten in podaja napačne izjave, da sem na nek način priznal, da so zahteve Francije po Alzacijski in Lotarski pravične.

Z zanikanjem zavračam tako trditve. V trenutku, ko avstrijsko-ogrski topovi streljajo poleg nemške artilerije na zapadni fronti, ni treba dokazil, da se borim za vaše dežele.

Brzojavka dalje zagotavlja, da nobena intriga ne more ogrožati popolne solidarnosti med obema državama.

Pariz, 11. aprila. — Sinoči je bila izdana sledična oficijska izjava:

— Kadar je koga zagrabilo kolesje laži, potem ne more nehati. Cesar Karol pred očmi Berlina vzame naše lažniva zanikanja grofa Černina, zaradi tega je francoska vlada prisiljena, da pokaže dokaze. Tu je vsebinska lastoročnega pisma, katero je 31. marca 1917. svak avstrijskega cesarja burbonski princ Sikst izročil predsedniku Poincaréju in ki je bilo s prinčevim dovoljenjem takoj izročena francoskemu min. predsedniku:

Dragi mi Sikst: — Konec tretjega leta vojne, ki je prinesla toliko žalosti in gorja na svet, se bliža. Vsi narodi moje države so bolj edini kot kdaj v skupini odločnosti braniti nedotakljivost monarhije, četudi za ceno največjih žrtv.

Z njihovo edinstvo in plemenitimi sodelovanjem se je moji državi in monarhiji posrečilo zoprstoviti se najhujšim napadom skoraj tri leta. Nikdo ne more dvomiti nad vojaškimi uspehi, katere so dosegle moje čete, posebno še na Balkanu.

Francija pa je pokazala silo, odpornost in nenavaden pogum, ki je značilen. Brez obotavljanja občudujejo vredno hrabrost, ki je tradicionalna v njeni armadi in duha požrtvovalnosti celega francoskega naroda.

Zaradi tega sem v posebno srečnem položaju, da povdarijam navzleč trenutnim nasprotstvom, da različnost naziranj in inspiracije ne morejo odtujiti mnogih moje države od Francije in opravičen sem upati, da bo moja odkrita simpatija do Francije skupno s simpatijo, ki prevladuje v deželi, za vedno preprečila, da se zopet povrne vojna, za katero odgovornost ne more pasti na me.

S tem pred očmi in da pokažem resničnost teh čustev. Te prosim, da privatno in neoficijelno sporočiš predsedniku Poincaréju, da bom z vsemi sredstvi in uporabljajoč ves svoj osebni vpliv s svojimi zaveznički podpiral pravične zahteve Francije glede Alzacijske in Lotarske.

Belgijska se mora popolnoma obnoviti v svoji ne-dvinstvi: dobiti mora nazaj vse afriške kolonije ne glede na odškodnino, ki jo bo dobila za škodo, katero je trpela.

Srbija se mora v svoji neodvisnosti obnoviti in v dokaz naše dobre volje smo pripravljeni zagotoviti ji dostop do Jadranskega morja in tudi obširne ekonomiske koncesije v Avstro-Ogrski. Od nje pa bomo zahtevali kot prvi in temeljni pogoj, da Srbija v bojo preneha vse zvezze s srbsko politično družbo Narodno Obrano in da zadusi vsako družbo ali skupino, katere politični cilj je razdelitev monarhije; da Srbija lojalno in z vsemi pripomočki, ki jih ima na razpolago, prepreči vsako politično agitacijo, bodisi v Srbiji, bodisi izven njenih mej v gori imenovani smeri in da tozadnevo zagotovilo pod garancijo ententi zaveznic.

Ko sem enkrat pred Tebe položil svoje mišljene, Te obratno prosim, da mi potem, ko si se posvetoval s tema dvema silama, predloži najprej imenje Francije in Anglije, da se pripravi temelj za sporazum na podlagi, na kateri bi se mogla pričeti preliminarna pogajanja, da se doseže cilj, ki bi bil ugoden za vse.

Upajoč, da bomo v kratkem mogli postaviti mejo trpljenju mnogih milijonov mož in družin, ki se zdaj nahajajo v žalosti in skrbih. Ti zagotavljamo svojo najtoplejšo in najbolj bratovsko naklonjenost.

Karel.

Uradna poročila

NA CELI FRONTI SE VRSE SPOPADI. — BELGIJSKE ČETE SO VJELE NEKAK NEMŠKIH VOJAKOV. — OB OBREZJU JE ARTILERIJA NEPRESTANO V AKCIJI — NEMCI SO NAPADI ANGLESKE IN PORTUGALSKIE POZICIJE NA JUŽNEM BREGU LYS. — 370. POLK JE PREKORACIL REKO LYS.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y., on April 12, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Anglesko uradno poročilo.

London, Anglija, 11. aprila. — Feldmaršal Haig je izdal nočni v svojem glavnem stanu na francoskem slediče oficijsko poročilo:

Sovražnici je ves dan močno napadal na cel severni fronti. Sveže nemške divizije so vpravile težke napade v okolici reke Lawe med Loisne in Bestrem.

V tem boju je 51. divizija vpravila več napadov z velikimi izgubami za sovražnika. Po vrčenju in uspešnem napadu, si je priborila pot v pozicije, v katero je bil prej vdri sovražnik.

Vrči boji se vrše pri Estaires in Steenwerek. Tudi v tem sektorju je sovražnik močno napadel. Posrečilo se mu je naš fronto nekoliko pahniti na jug severno od teh točk.

Severno od Armentieres se je razvila napad na naše pozicije v bližini Ploegsteert gozda, in sovražnik je nekoliko napredoval.

Bolj proti severu je bil vprizorjen na naše čete v bližini Witsechate in Holebeke vroč napad katerega je pa deveta divizija uspešno odbila in sicer z velikimi izgubami za sovražnika.

Boji se nadaljujejo na celih frontih med La Bassée prekopom in Ypres-Commines prekopom. Na ostali angleški fronti je bilo ta dan se precej mirno.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, Francija, 11. aprila. — Vojni urad je sporočil nočni slediče:

Včeraj zvečer in danes zjutraj so se vršili vroči artilerijski boji na raznih točkah fronte severno od Montdidiera in v okolici Lasigny. V sektorju pri Noyonu smo odbili uspešno dva sovražniška na-

pa. Na obeh bregovih reke in v okolici Le Prete gozda divijojo artilerijski boji.

V poslanski zbornici je bila sprejeti predloga, da se uvede na Irskem prisilno novacene.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Draft na Irskem

V poslanski zbornici je bila sprejeti predloga, da se uvede na Irskem prisilno novacene.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 11. aprila. — Včeraj zvečer in danes zjutraj so se vršili vroči artilerijski boji na raznih točkah fronte severno od Montdidiera in v okolici Lasigny. V sektorju pri Noyonu smo odbili uspešno dva sovražniška na-

pa. Na obeh bregovih reke in v okolici Le Prete gozda divijojo artilerijski boji.

Nič bolj ne bedo proti kot so angleški farmerji — ga je prekinil Sir Edward Carson.

Amerikanci v ognju.

Ameriški vojaki so zopet dokazali da se zamorejo kosati z Nemci. — Dve uri trajajoča bitka.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Zameriško armoado v Franciji 10. aprila. — Ameriške čete na fronti severozapadno od Toula so oblele enega največjih napadov kar jih je bilo naperenih proti njim. Napadlo jih je namesto nemških izbranlih vojakov, ki pa niso nujesno opravili.

Sovražnik je bil popolnoma odbit in je imel izvredno velik izgub. To je bila največja operacija, katero so se udeležile ameriške čete. To operacijo je spremljalo grozne artilerijske streljanje.

Nemci so bili povsod pogradi načrti.

Borba je trajala dve uri. Pred njo in po njej so se vršili najbolj vrči artilerijski spopadi, kar se jih je dodači udeležila ameriška artilerija.

Amerikane v prvih vrstah čete so se borili z izvredno hrabrost ter niso hoteli odstopiti sovražniku niti ped osemlj.

Napad se je izvršil zgodaj včeraj pod okriljem težkega zastornega ognja. Nemci pa tudi zlomili pomagata debela megla, v kateri so bili zaviti tako, da jih Amerikani niso mogli takoj opaziti.

Nemci so napredovali v skupnih formacijah, toda pregnal jih je ogenj iz ameriških pušk in strnjnih pušk.

Ko se je zdanilo, je bilo opaziti v "No Man's Land" veliko število trupel. Vjeli smo dva ranjena Nemca. Prvi je umrl vsled ran, drugi se je nahajal v poljski bolnišnici v celo kritičnem položaju. Zadet je bil v oko.

Teh akcij je sledilo več manjših pohodov in sicer proti oni točki, kjer smo vjeli v soboto nemške vojake.

To je bila prva resna borba ameriške infanterije, in yankeeji so včetek kot dokazali, da so v vsakem oziroma kos sovražnika.

Člani napadajoče armade so bili sami izbrani vojaki ter so vprizeli napad, da prodro ameriško ceto.

Ko se je začel napad, so ameriški artilerijski tako hitro odgovorili na signal za obstrelovjanje da se je sovražnik zmudil. dočim so izstrelki silno udarjali med prvo napredujuče vrste. Tekom noči so sovražni topovi razdržali zelenato ograjo. Ko se začeli Nemci napredovati, so jih ameriške čete sprejeli z večjim odporom kot so ga pričekovali. Z nastopom noči so začeli nemški topovi vseh kalibrov obstrelovjavati sektor, kjer so ga britanski Amerikanci, s plinskim bombojem in drugimi izstrelki velike eksplozivne sile. Poveljujoči čestniki in francoski vojaški izvedeni hvalijo junakstvo in nastop ameriških čet.

Ko se je začel napad, so ameriški artilerijski tako hitro odgovorili na signal za obstrelovjanje da se je sovražnik zmudil. dočim so izstrelki silno udarjali med prvo napredujuče vrste. Tekom noči so sovražni topovi razdržali zelenato ograjo. Ko se začeli Nemci napredovati, so jih ameriške čete sprejeli z večjim odporom kot so ga pričekovali. Z nastopom noči so začeli nemški topovi vseh kalibrov obstrelovjavati sektor, kjer so ga britanski Amerikanci, s plinskim bombojem in drugimi izstrelki velike eksplozivne sile. Poveljujoči čestniki in francoski vojaški izvedeni hvalijo junakstvo in nastop ameriških čet.

Unionist Sir George Cave, ki je predlagal zadevo, je bil večkrat prekinjen od irskih nacionalistov in Sir Edwarda Carsona.

Sir George je rekel, da mora biti v sedanjem času vojak vsak človek, ki se sposoben nositi orložje. To naj bi veljalo tudi za Irsko, posebno od onega časa, ko je Nemčija izpremenila vso Evropo v vojaško kampo.

Rekel je, da bi dala Irsko potom konskripcije armoado 400,000,000, pristavljal je pa, da bi bilo tu dovolj, če bi dala samo pet divizij.

John Dillon ga je večkrat prekinil ter izjavil, da bi zastalo na Irskem poljedelstvo in dobjava potrebni, če bi moral dati dežela 400,000 mož.

Pozval je vlado, naj vprizori glasovanje na Irskem ter rekel, da bo glasoval Antrim kakor tudi Clare proti konskripciji in da bo proti tej predlogi tudi ulsterški farmerji.

Nič bolj ne bedo proti kot so angleški farmerji — ga je prekinil Sir Edward Carson.

Iz Rusije

ooo

RUSIJA SE NAGLO PRIPRAVILA NA VOJNO PROTI JAPONSKI. — BOLJEVIŠKA VLADA JE NAPROSILA NEMČIJO, DA SE RAZVELJAVI BREST-LITOVSKA MIROVNA POGODBA, DA SE MORE PORABITI ARMADA PROTI JAPONSKI. — NEMCI V BOJU S FINSKIMI UPORNIKI. — TUDI AMERIŠKI MORNARJI SO V VLADIVOSTOKU. — KAJ JE IZGUBILA RUSIJA?

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, 11. aprila. — Tuji konzuli v Vladivostoku so oficijelno obvestili predsednika krajevnega zemstva, da so zavezniki mornarji izkrali zaradi anarhije.

Neka brzojavka iz Vladivostoka, katero je odposlat Reuterjev poročevalec, pravi, da bo to vojaštvo odstranjeno, kadar bodo konzuli prepričani, da se je zopet vpeljal mir.

Neko poročilo iz Moskve na list "Izvestja" pravi, da so boljševiki pričeli pogajanja z Berlinom, da se začasno prekliče mirovna pogodba, ki zahteva demobilizacijo ruske armade, ker bo morebiti treba braniti rusko zemljo proti tuji invaziji.

Tokio, 11. aprila. — Izkrenanje japonskih mornarjev v Vladivostoku se tukaj smatra za varstveno odredbo, ker boljševiki niso mogli kontrolirati mesta. Zaradi tega pa to se ni predznam generalne okupacije po Japonskih.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Published and published by the
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(Incorporated.)

FRANK SAKNER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.For sale lots velja list na Ameriki Za celo lot na mesto New York \$5.00
in Canada \$5.00 Za pol lota na mesto New York 2.00
Na pol lota 1.00 Za četr leta na mesto New York 1.00
Na četr leta 1.00 Za inosemstvo na celo lota..... 0.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izveniti nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisni brez podpisna in osebnosti se ne pribrobujejo.

Denar naj se blagovno pošljati po — Money Order.

pri spomembni kraju narodnikov prosimo, da se nam tudi prejmejo výplatne náplamky, da hitrejšo najdemo naslovnika.

Dopisna in pošljatljiva naredite ta naslov:

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York City
Telefon: 2876 Cortlandt.

Dvanajsta ura

000

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Svetovna vojna, že dolgo viseča v ozračju sveta, se je vna sred leta 1914. Kaj je dovedlo do te vojne, v katero se je zapletel pologoma ves civilizirani svet, je znano vsakemu.

Kakšni so bili dogodki te vojne, je istotako znano vsakemu, ki je zasledoval najpomembnejše dogodke svetovne zgodovine tekom zadnjih štirih let.

V polni meri se je izkazalo tekom prve dobe vojne, da pretinja militaristične Nemčije niso — šala, temveč, da temelje na stvarni podlagi in da so bile izustene v natančni vednosti in poznavanju dejanske sile organiziranega nemškega militarizma.

Pregražena Belgija in pregaženi del Severne Francije nam pričata o tem. Pričajo nam o tem dogodki v Rusiji, pričajo nam dogodki vseposod, kamor je stopila noge nemškega vojaka, gnanega v boju od koncentriranega ali osredotočenega duha militarizma s svojimi sredotočiščem v Berlinu.

Narodi, ki so se zapletli pologoma v boju, in neozirajo se na motive njih vstopa v sedanji gigantski boj, so z začudenjem pričeli odpirati oči ter se vpraševati, je li to resnica ali zgolj sen.

Kmalu pa so na svojih lastnih telesih občutili vso — istinitost in krutost vojne.

Spoznali so, da so tekem zadnjih desetletij spali, dočim se je nemški militaristični sistem zavestno pripravljal na veliki udarec proti celemu svetu.

Ta velikan je bil tem močnejši, bolj samosvoj, samonikel, vsed naravne in nepobitne sposobnosti nemškega naroda in vsed velikanskih napredkov, ki jih je bila zedinjena Nemčija deležna po zmagošlavni vojni s korumpiranim francoskim imperializmom.

Tak so spoznali vsi narodi, nahajajoči se v vojni proti Nemčiji, da je edina možna rešitev v združenju vseh sil, ki po svoji naravi in svojem čustvovanju nasprotujejo v dejstvovanju imperialističnih ciljev klike, ki v sedanjih dneh vlada v Nemčiji ter vodi nje usode.

Spoznali so, da je vsa njih dosedanja nesreča in vseh dosedanja neuspeh le posledica njih lastne raznoravnosti in nedinosti v ciljih in namenih.

Noben izmed zavezniških narodov ni mogel in še danes ne more uspešno kljubovati organizirani premočni nemškega militarizma.

V veliko slavo Francije najbolj naravne in zgodovinske nasprotnice nemških imperialističnih ciljev je treba izjaviti, da je bila izključno le bitka ob reki Marne, na bitka, kjer je stal le en narod proti skoraj celotni nemški militaristični sili in kjer je tudi zmagal, ne s silo svojega orožja, temveč s silo svojega domoljuba in s silo prepicanjem, da se bori za sveto in pravico stvar.

V času, ko je izvojevala Francija zmago pri reki Marne, je bil še daleč čas enotnosti ciljev in namenov med zavezniški. Angleži so se sicer že nahajali na francoski fronti, a njih operacije so bile popolnoma odločene od operacij francoske armade.

Isto velja tudi glede operacij ruskih, srbskih in drugih armad. Vsakdo izmed zaveznikov je zasledoval svoje lastne cilje v dobrem prepričanju, da bo vsak zase zamenjal pologoma porušiti nemško militaristično silo. To ne soglasje med cilji ter vsed tega tudi nesoglasje v vodstvu na posameznih vojnih pozoriščih je predstavljalo najboljše nemško orožje za poraz enega zaveznika za drugim.

Organizirana nemška sila s svojimi zavezniki vred se je dobro zavedala tega dejstva ter gradila vse načrte glede bodočnosti na to nesoglasje.

Rekla si je, da bo drug za drugim odpadel in da bo moč zaveznikov na ta način izginila brez sledu, vsed česar bi bila končna zmaga na strani Nemčije.

Zavezniški pa so še v dvanajsti uri izprevideli, da je bilo njih postopanje nepravilno in da je mogoče preprečiti zmago nemškega militarizma le s skupnimi močmi, le s skrajnim zapostavljanjem vseh krajevnih in posamezno-državnih interesov ter s koncentracijo vseh sil, ki so jim na razpolago.

Nihče ne bo oporekal, da je bil vstop Združenih držav v vojno vodilni nagib k temu združenju in k tej koncentraciji in enotnosti vojnih ciljev in namenov.

Predsednik Wilson je v svojih slovitih izjavah ne prestavljajo potrebo enotnosti ne le dobove mate,

rialnih virov in medsebojnje podpore med zavezniški, temveč tudi potrebo enotnega vodstva — vojnega, to je strategičnega, ter tudi duševnega centralnega vodstva.

Kaj je razumeti pod tem, je menda vsakemu jasno.

Ekonomska in politična enotnost je stvar, ki jo je lahko zelo hitro oživotvoriti, a drugače je z duševno enotnostjo, ki zahteva bolj tehnih temeljev, da je dejanski uspešna.

Ti temelji pa so v polni meri dan ravno vsled programa, ki so si ga po inicijativi Združenih držav in njih predsednika stavili zavezniški in ki ga hočejo vdejstviti v polnem obsegu.

Program ni materialističen, kar naravnost čudno zveni v vsem tem materializmu vojnih dogodkov. — Program je idealističen, kajti vdejstviti se hoče vse najlepše ideale človeštva, ki jih je slednje gojilo izza davnih dni.

Ti ideali so svoboda, pravica in neodvisnost.

Vse to pa naj soglasno z novim programom zavezniških ne velja samo za mogočno in za one, ki si zamorejo z mečem v roki zagotoviti vse to, temveč tudi za one, ki so slab, a raditega nič manj vredni vseh teh svobodščin in predpravie.

Združeni zavezniški narodi so si sedaj na jasnom gledo vojnih ciljev in gledo izprememb, katere bo treba zavrniti, da se vresniči ta ideal.

Zavezniški narodi so prišli do tega skupnega cilja in skupnih idealov šele po velikanskih žrtvah, ki so jih doprinesli, ko so branili svoje posamezne pravice.

Drugi pa, dasiravno v isti meri a le stransko prizadeti, manjši narodi, se morajo iz teh velikih vzgledov učiti ter vedno globlje in globlje spoznavati, da je mogoč uspeh edinole v združenju, v odstranjenju vseh malenkostnih nesoglasij, v zasedovanju velikih ciljev, čeprav mogoče, po različnih potih, ki pa vodijo vsa k istemu cilju, k svobodi in sreči dotednih narodov.

Dopisi

000

New York, N. Y.

V nedeljo 14. aprila bo "Domovina" priredila v cerkvni dvorani, 62 St. Mark's Place, veselico s petjem in gledališko predstavo "Revček Andrejček". Med predstavo se bo pelo več kupletov, katere je društveni pevovod založil našaš za to igro. Začetek bo ob 5. uri popoldne. Kdor se želi dobro zabavati, naj ne zamudi prisike in naj pride.

Brooklyn, N. Y.

Slovenska publika naj ne pozabi, da priredi slovensko pevsko društvo "Slovan" v soboto zveznički 13. aprila v dvorani Balkan, 193 Kniekerbocker Ave., koncert z igro. Pri tej prireditvi sodelujejo bratski društvi "Slaveč" in Jugoslovanski tamburaški zbor. Upamo, da bo cenjeno občinstvo v tem slučaju pokazalo "Slovan" svojo naklonjenost.

Vljudno vabi — "Slovan".

Cleveland, Ohio.

Da zadostim željam sorodnikov pokojnih, hočem v Vašem listu podati poročilo o treh umrlih naše slovenske družbe, ki so premisli zadnjih par dnev in ki so bili od svojih prijateljev spremiščani v kratec vrednočno počitku v hladnji grob.

Dne 3. aprila se je pripretil redki in žalostni slučaj smrti. Rojak Anton Kolenc je obupal, da bi se mogni nositi breme bolezni sušice, ki ga je mnila že okrog 5 let in je sklenil storiti temu konec. To je tudi napravil in si vzel življene. Ko je vse stvari uredil, je šel v bližnji park kraj jezera, kjer ga je našel mrtvega rojak Habjan, ki je šel zgodaj zjutraj na ribi lov.

Na moj nameb obširnejše pisati o tem, toda priponumti moram, da je bil v življenu zelo skrben mladec, ki je posebno skrbel za svojo mater v stari domovini, kjer se je tudi urenil lepo domačijo. Prisla pa je bolezen in bil je kakša tri leta v sanatoriju. V hudi dini pa je pribežal k bližnjem prijateljem, ker ni mogel prenasati prevelikega mraka. Bil je potem pri družini Oblak na zahodni strani mesta. 2. aprila zveznički dan pa je prišla pretresna vest o njegovem žalostni smrti. O tem so obvestili njegove bratre, katerih eden je v Detroitu, Mich. 6. aprila popoldne se je vrnil pogreb, katerega se je vdeležilo društvo Naprek SNPJ., družina Oblak in več drugih ter dva brata, ki sta preskrbeli, da se je izvršil sijajen pogreb.

Ni moj nameb obširnejše pisati o tem, toda priponumti moram, da je bil v življenu zelo skrben mladec, ki je posebno skrbel za svojo mater v stari domovini, kjer se je tudi urenil lepo domačijo. Prisla pa je bolezen in bil je kakša tri leta v sanatoriju. V hudi dini pa je pribežal k bližnjem prijateljem, ker ni mogel prenasati prevelikega mraka. Bil je potem pri družini Oblak na zahodni strani mesta. 2. aprila zveznički dan pa je prišla pretresna vest o njegovem žalostni smrti. O tem so obvestili njegove bratre, katerih eden je v Detroitu, Mich. 6. aprila popoldne se je vrnil pogreb, katerega se je vdeležilo društvo Naprek SNPJ., družina Oblak in več drugih ter dva brata, ki sta preskrbeli, da se je izvršil sijajen pogreb.

Nebesko sonce je pogledalo izza visokih gor, se nasmejalo in pozdravilo bei dveri:

— Zaprezi, kmetič, konjea dva, pripravi plug, statila se je njiva že, kar veje že njo jug! —

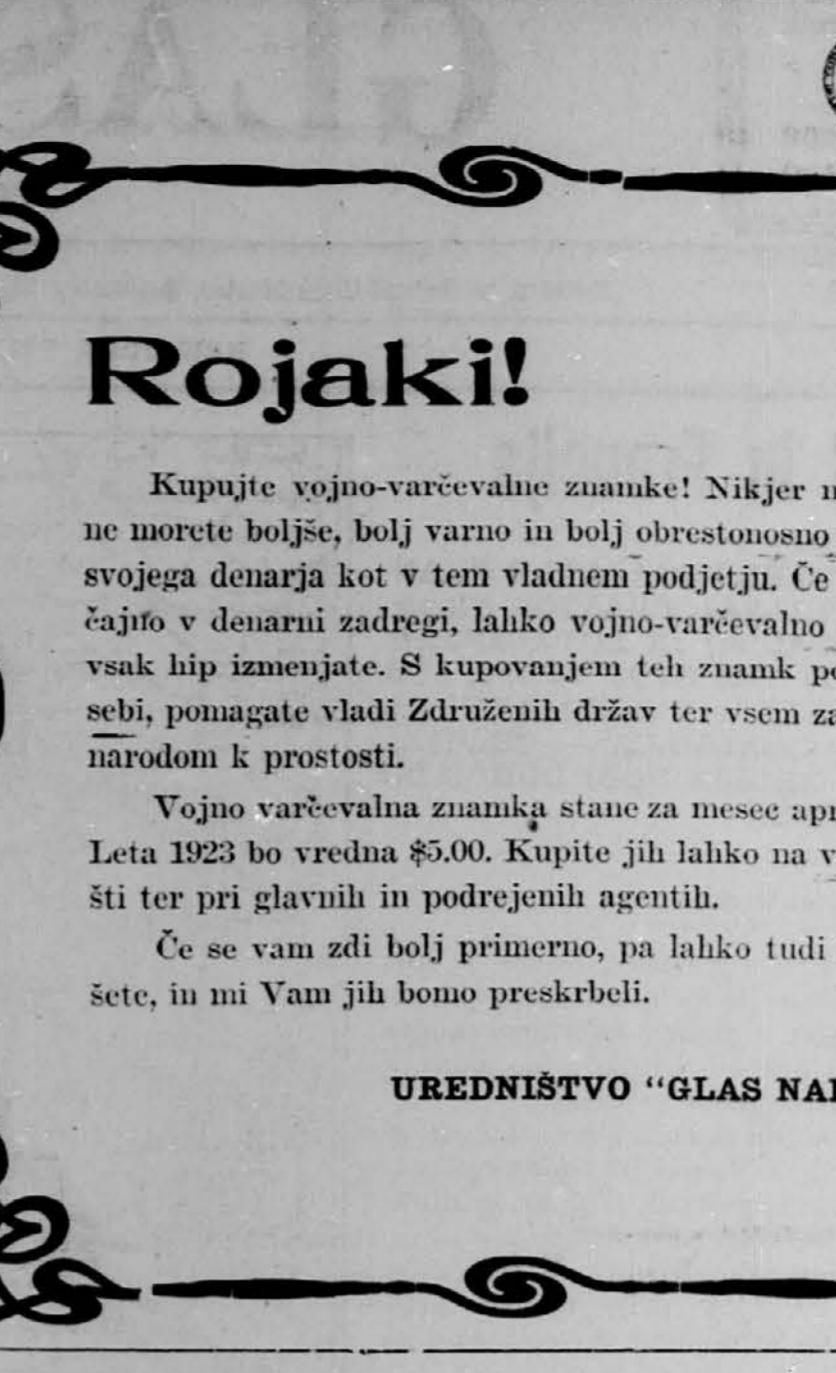
Zapregel kmetič konjea dva in s plugom šel v polje — smejalo se na nebu solnce, smejalo kmetiču sreč!

Pomladanja.

Zložil Josip Lovrenčič.

V predmestju Londona se je mlekarje pologoma nadomestilo z mlekaricami.

Bojani narodov so na "Glas Naroda", najbolj slovenit in zanesljiv v Združenih državah.

Rojaki!

Kupujte vojno-varčevalne znamke! Nikjer na svetu ne morete boljše, bolj varno in bolj obrestenosno naložiti svojega denarja kot v tem vladnem podjetju. Če ste slučajno v denarni zadregi, lahko vojno-varčevalno znamko vsak lip izmenjate. S kupovanjem teh znamk pomagate sebi, pomagate vladu Združenih držav ter vsem zatiramim narodom k prostoti.

Vojno varčevalna znamka stane za mesec april \$1.15. Leta 1923 bo vredna \$5.00. Kupite jih lahko na vsaki pošti ter pri glavnih in podrejenih agentih.

Če se vam zdi bolj primerno, pa lahko tudi nam pišete, in mi Vam jih bomo preskrbeli.

UREDNIŠTVO "GLAS NARODA".

IZ URADA

Z. J. P. D.

JOHNSTOWN, PENNA.

GLAVNI ODBORNIKI Z. J. P. D.

Predsednik: PRIMOŽ KOGOJ, 3904 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: J. A. MATIJAŠIČ, c/o Woodlawn Trust Co., Woodlawn, Pa.

Tajnik: JOS. DUPIN, 815 Bradley Alley, Johnstown, Pa.

Blagajnik: ŠTEFAN HORVATIČ, c/o First National Bank Aliquippa, Pa.

Vrhovni pevovod in arhivar: IGN. HUDE, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

NADZORNI ODBOR:

za slovenski oddelek:

Ga. AGNES ZALOKAR, Cleveland, O.

JOSIP REMS, New York, N. Y.

za hrvaški oddelek:

JURAJ NORŠIČ, Cleveland, O.

JURAJ BRAŠIČ, Johnstown, Pa.

Pevskim društvom!

V zadnjih stenografskih zapisih ZJP.D. se objavili pesmi, ki se bodo na prihodnjem koncertu skupno izvajale. Ker pa se bo vdeležilo koncerta vedr državček kot sem pričakoval, zato se bo jo, da bi bil program preobširen, ako bi se plemiši v zboru, ki so bili do zdaj dolgočeni. Treba bo tedaj nekateri izpustiti.

Da bo stvar bolj pregledna, navedem, da se enkrat do zdaj določene pesni.

Moški zbor:

Star Spangled Banner; Slovenski brod, Fr. Gerbič; Na dan, Jakob Aljaž; Hrvatski, V. Novak; Morje Adrijansko, A. Hajdrih; Cigani, F. A. Vogel.

Bojevite Rusinje sedaj za prostost

PISE MARIJA DE PERROT.

Ali naj dovolimo, da nas nadvlada obup, ker so globoke senke legle na Rusijo ter zatemnile slavno jutranjo zoro mlade republike! Rusije se dajmo spomniti, da je bila stoljta tlačena od neusmiljene vlaže depoao in da se je ne sme soditi po standardu srečnejših narodov. Se vedno se nahaja v povirkah svojega rojstva in velike stvari, dasiravno ne vedno počasi izvršene, potrebujejo časa, da se jih močno ustanovi. Ozrimo se toryj v preteklosti Rusije in tam bomo našli pojedinca za stevilne stvari, ki se nam zde na prvi pogled neračunljive.

Predvsem pa bodimo pravici napram nji. Spomnimo se visokega navdušenja, s katerim so slični njeni možje v vojni. Oni niso bili vojaki, korakajoči proti bliki, temveč novi spoznavaleci, pripravljeni za vsako žrtvo. Med zavezniki se da nje navdušenje primerjat edino z enim Francijo. Kaj bi mogli storiti brez Rusije leta 1914 v času barbarske invazije, če bi moral ruskih armad na istoku ne ustavil plime, ki bi v drugičnem slučaju uničila Francijo ter mogoče nepopravljivo škodovala prosvetni svetu? Razboritemu bo vedno o stalu ugnaka, da je ona, izdala od avtokracije, vzdržala tako kot je bila do leta 1914.

O impulzu same ne smemo dvomiti, ker se je velike stvari, zažene in plačane z vsakovrstnimi žrtvami, končno le nepopolno izvršila. Stevilne plemenite ruske ženske so sejale seme, kojega plod je bila revolucija.

Ni namreč popolnoma nemogoče, da bi celo v tej urri vstala kaka ženska ter nujik Devič Orleanski povečala Rusijo k miru in sreči. Ženske, ki so izvedle čudo proti Rusiji, niso bile niti velike, niti mogočne. Ni bila Katarina II., nemškega rodu, katero imenuje zgo dovina Veliko in Semirazko seveda, koje vojne, reforme in naklonjenost, ki jo je izkazovala nečakom in diplomatom odtehtajo po mučenju nekaterih njene nasilnosti despotizem in pokvarjenost.

Nadaljnja Nemka, prejšnja carinja Aleksandra Feodorovna, je povzročila — brez dvoma nezavedno — padec dinastije. Katarina II. je umorila svojega lastnega soprogona v načemu, da zasede prestol in v strasti po moči je ta raska carinja izvršila naravnost nepojmljive okrutosti. Za velikost Rusije pa, za ujeno prostost, za zlomljene nje spojn in za nje končno srčno se delalo obskurne ženske ali vsaj tako, ki so v svrhu izvršenja njih misije vrgle nastran vse zunanjje prednosti in razredna odlikovanja.

Rada bi spomnila na eno, ki je, kot je izjavila sama pri obravnavi "prišla iz naroda", ki pa je inčela resnični pogum aristokrata ter bila pripravljena podverči se vsemu, da bi bila Rusija prosta. Sestala sem se z Zmajom Konopljanikovem v Odesi leta 1896, kjer je bila zaposlena pri moji prijateljici, Ani Avramovi, da nici otročna njenem posvetu citati in pisati, kajti izmed 127.000.000 russkih kilometrov ni me zna 87 odstotkov niti citati, niti pisati. Njih slovar, kot sem to preiskovala sama, obsegava komaj sto besed.

Nicesar ni bilo v gospodini Konopljanikovi, kar bi jo razločevalo od drugih, dasiravno se spominjam, da sem smejec vprašala svojo prijateljico, kaj je napotilo, da je nastavila deklec, koje oči morajo prodreti prav v dušo otroka, kajti takoj črna in gorčev so bili, postavljene v bleš obraz. Ni bila ravno lepa, — kajti ruske ženske so redkokedaj — a zelo mična. Bilo je to v trenutku, ko sta se moji prijateljici, Ana in Olga Avramovi pričeli pečati s socialistično-revolucionarnimi vprašanji, a nobena stvar jima ni zameila, da deli plaha, rezervirana šolska učiteljica, katero sta vedno videli, nujn užore. Bila je videti nasprotno nepozornina in neinteresiranja na vse, razven za otroke na posevnost, ki so jo obogavali.

Nekega dne je naenkrat odšla ter postila sporocilo, v katerem se je glasilo, da odhaja, ker je zivljeno, ki ga je vodila skozi zadnji dve leti, zača prelasko in da bo raditega stopila v vladno službo, saj bi popolnoma puščila manjo, če bi moji prijateljici ne pisali večkrat glede ednine deklec, ki je bila v sreči revolucionarka in že celo teroristinja. Bilo je še pozneje, ko smo izvedeli, da je odšla, ker ni poznala pravega vnaploženja mojih prijateljev ter bila usled tega v strahu, da ju kompromitira. Tako stevilne nevernosti so bile, ki so občajale revolucionarno stvar, da je bil eden glavnih pogojev, katere se je zahtevalo od vsakega revolucionarja, absolutna tajnost in molk in te radi varnosti stevilnih, ki so bili zapleteni v gibanje.

Nalogu, katero se je poverilo Iznaidji Konopljanikovo kot učitelji pod carsko vlado je bilo rusifiziranje estonskih otrok v provinci Livonia. Učila je izključno ruski jezik ter je izključevalo do naječi jezik. Cele province se je rusificirala pod rezinom carja z vijetom in mečem. Za nečno sreč Iznaide je bila to strašna naloga. Leto pozneje je bila poslana od enega izmed Zemstev na neko šolo v bližini Petrograda in tam je pestala "osumljena" ter se je že končno uretirala, ker je bolj odločno kot dotedaj delata za naredno stvar. Nemogče stališče, na katero se je po postavilo, da razvije namreč znajšči otrok, katere se ji je poverilo in tiranija in ponušanje, kateremu je bila podvržena od satelitov carja tekmo dveletne ječe, je napravilo iz gospice Konopljanikove še bolj revolucionarko kot je bila kedaj.

Krvava nedelja dne 21. januarja 1905 je uvedla revolucionarje, ki bi bila uspešna ter bi dala naredno ustavno monarhijo, če bi vzel voditelji revolucionarje, ki je tlačila po deželi od oktobra naprej, v lastne roke vajeti. Splošna stavka je paralizirala vladu in tudi rusko vijetno in ekonomsko življeno. Čar je hotel izdati manifest, s katerim bi se dovolio parlamentarno obliko vlade. Na nesrečo pa so oni, ki so se nahajali na čelu ljudskega gibanja, zaupali slabotemu, nestalnemu Nikolaju, ki je bil le vredje v rokah drugih. Reakejski val, ki je sledil, je šel preko Rusije nalki vihnju v puščavi, ki uniči vse pred seboj.

V decembру leta 1905 se je dalo Min-en, poveljniku znanega polka Semenov, povelje, naj izčisti to, kar je imenova Nikolaj II. "Avijski hlev" Moskve. Umori v velikem, — kajti umore se jih moravati, ker ni bilo nobenega rednega postopanja, — nepojmljive okrutosti, o katerih bi mogle pričati le stene mučilnih prostorov, so značile njegovo vladu ter krijele po osveti.

Iznaidji Konopljanikovi, ki se je ravnokar vrnila iz Svec, se je poverilo nalogu, da spravi sogot vratko s poti. Ubila je generala Min v jeseni leta 1906 prav kot je Marija Spiridonova ubila generala leta dne 1905 po postaji na železniški postaji. Najti ni bilo močne nobenih pomagačev ali sokrivačev. Pogumno in neustrašeno je deklec, kateri sem se spominjam, kot plah in nežne, posluška smrtno obsedbo, ko se jo je privedlo pred sodnike. Obsodilo se je, da je na smrt in večletni. Iza eksekucije Sofije Perovskaje, leta 1881, ni bila še nobena ženska obsojena na smrt.

Njene zadatje misli so bile pri prosti in svobodni Rusiji. V njenih prstih je živelje upanje, — živelja je gotovost, da bo carstvo potrušeno in da bo sloboda zasijalo na obiskana polja zemlje, za katero je dala veselo svoje življeno. Da je jo vzdrlžala ta način, tvozi za nas, le stranske označevalce, veliko uteho. Da, kadar mislim na Iznaidijo, vidim vedno ogrnjalo, pokrivajoče mrtve postavo, više raz vislice ter majhne noge, oblečene v hele nogavice in črna čevlje. To je bila slika, objavljena v russkih listih, katero so mi postali prijatelji v času smrti Sofije Perovskaje.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Na straži za Svobodo. -- Slikal J. Berne Bellencourt.

Slučaj izsiljevanja pri Gouldu

DETEKTIJSKA POVEST.

Nekako deset let pred smrto je dobil pokojni Jay Gould anonimno pismo, v katerem so mu naznameno napisali, naj pasti \$50.000 na nekem označenem mestu v starji Trinity cerkvi. Posvarili so ga v pismu pri rok zbor izjavljenim pismošu v tremčku, ko bi neznanec spustil v enega teh dotično pisma. Bilo je tudi bistveno, da se nahaja v ne posredni bližini dotičnega nabiralnika policej, ki bi spravil izsiljevaleca na varno. To je pomenilo vstopno delo za vsak poštni način v koš, a ko je prišlo drugi in tretji, z vedno bolj razsežnimi grožnjami, je izročiti celo stvar v roke policej.

Brynes je zbral svoje ljudi ter imel kratke nagovor, v katerem jim je pojasnil znacaj njih naloge in kaj se pričakuje od njih, da bo do storil.

Hočem, da se postavite na svoja mesta v razdalji par jarlov od teh nabiralnikov, ob šesti urici zvezčec, — je reklo, — ja si ostavite na dotičnih mestih do poletja, razven če dobite medtem druga nalogila. Opazujte vsakega, ki se bo poslužil poštnih nabiralnikov.

Kakor hitro bo kako pismo vrzeno notri, mora pismonoša, dodeljeni dotičnemu nabiralniku, slednjega odpreti ter se prepričati, da kaj je pismo naslovljeno. Če bo naslovljeno na Jay Gould, naj dvigne pismonoša svojo desno roko v znamenje čakajočemu policejstu, da bo sprejeti.

— Stoj, — je zakričal policej.

— Stoj, ali bom strejal!

Mož pa, ki je očitnočno čutil, da je zanj edina rešitev v brzem begu, se ni ustavil niti za trenutek. Pohitej je po ozkem hodniku, ki je vodil na drugo cesto. Tam se je obrnil proti vhodu v neko apartmehiško in se predno je mogel despetri policej do njega, ki je našel svojo pot na streho. Medtem pa je prišla polnoč. Ko je torej izsiljevalec odpri neka vrata, da se spusti navzdol po sosedni hiši, je dobesedno padel v narocije dveh policejstov, ki sta že čakala nanj.

Zaslišali so ga pred sodiščem, in iz njegovega nesoglasnega govora ter divjega bliskanja njegovih oči so stevilni sklepali, da je mož dnevnino bolan. Sodnik pa ni bil slabo, napisal je ponosen klobuk in slabu rjavlo bleko. Hlače so svetle in bile na robeh vse razbične.

— Mel je divje, s krvjo, zlate

oci in brada je bila stara že najmanj deset dni. Potem ko se je skrbno ozrl po cesti gorindol, je nervozno spustil pismo v poštni nabiralnik ter nato hitro odšel.

Skrbno vprzorjeni stroj je pričel takoj delovati. Pismonoša v svih oblikah, ki se je naenkrat pojavi, v načinu, da ljudska masa neče sovražnosti, ampak da glasno z zahtevami predsednika Wilsona.

Manifest se zaključuje z besedami:

— Kot vsako leto, bo tudi letos priznava avstrijsko delavstvo pravnik prvega maja. Pri tej prilici bodo delavci demonstrirali za osemnajsti delavnik in za splošen mir.

Mi smo že sili vojne.

Na največji praznični delavščega razreda bomo manifestirali za splošen mir. Mi hočemo pokazati voditeljem naše dežele, da ljudska masa neče sovražnosti, ampak da zdravljiva "za lahko rano, katero je povzročila bomba, vrzena iz zvezniškega aeroplana na zapadni fronti."

Opravite sami svoje pomladansko šivanje

Novi, prenosljivi šivalni stroj zelo olajša delo.

Ni vecji kot pisalni stroj in ga lahko rabite, kjer se vam poljubi.

Ni ga treba z njega pritiskati, kajti to delo opravlja električni motor.

Kupite ga še danes, predno se prične sezija. Vprašajte kakega Edisonovega uslužbenca.

The New York Edison Company

At Your Service

General Office: Irving Place and 14th Street
Branch Office Slave Room to the Convenience of the Public
424 Broadway 124 West 42nd Street 362 East 149th Street
126 Delancey Street 151 East 86th Street open until midnight
10 Irving Place 15 East 125th Street

Avstrijski delavci za mir.

Ameriške izgube.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 11. aprila. V manifestu na avstrijsko delavstvo glede priprav za prvi maj, poziva dunajska "Arbeiter Zeitung" vse na "demonstracijo za splošen mir in za osemnajsti delavnik.

V komentarju, priloženem na uvodni strani, je rečeno:

Kdor koli želi mir soglasno s Hindenburgovim zahtevam, ne more reči, da želi obnenet tudi miru sočasno z zahtevami predsednika Wilsona.

Manifest se zaključuje z besedami:

— Kot vsako leto, bo tudi letos priznava avstrijsko delavstvo pravnik prvega maja. Pri tej prilici bodo delavci demonstrirali za osemnajsti delavnik in za splošen mir.

Mi smo že sili vojne.

Na največji praznični delavščega razreda bomo manifestirali za splošen mir. Mi hočemo pokazati voditeljem naše dežele, da ljudska masa neče sovražnosti, ampak da zdravljiva "za lahko rano, katero je povzročila bomba, vrzena iz zvezniškega aeroplana na zapadni fronti."

Hindenburg je ranjen.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Zeneca, Švica, 11. aprila. — Washington, D. C., 11. aprila. General Pershing je postal vojnični depart. v Washingtonu, eno izmed največjih ameriških luh. List je dosegel v Franciji. Hindenburg je dosegel v obvezničnem dopoldne. Uradniki niso hoteli izlati imen ampak so same izjavili, da je lista "zelo velika".

Pošlali so jo identifikacijski piščarji, ki bi takoj priznali, da je Hindenburgov zahtevan, ne more reči, da želi obnenet tudi miru sočasno z zahtevami predsednika Wilsona.

Manifest se zaključuje z besedami:

— Kot vsako leto, bo tudi letos priznava avstrijsko delavstvo pravnik prvega maja. Pri tej prilici bodo delavci demonstrirali za osemnajsti delavnik in za splošen mir.

London, Anglija, 11. aprila. — Feldmarschal Hindenburg zdaj objavlja, da bo pozno v poletju priznati nemški mir.

Mornariški izvedence "Daily Telegraph" pravi, da je izvedel od zanesljive osebe, da je Hindenburg priznal, da se je kampanja s podmorskimi čolni ponovno vrnila in da se ne more več upati,

da bi bilo mogoče izzadriti Angrijo, ali pa resno ovirati zavezniške vojne operacije. Hindenburg je bil pred več tedni v Berlinu, kjer je moral nekaterim socijalnim podatim izjaviti o svoji vojni politiki.

Ko so mu zagrozili, da ne bodo več glasovali za vojno posojojilo, da se vojna ne konča o poletju, je Hindenburg zagotovil, da bo njegova ofenziva na zapadu uresničena. Veljala bo sicer 400 tisoč nemških življenj, toda da bo v avgustu prišel mir.

Amerika bo plačala Franciji škodo.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Slovenci

ooo

(Nadaljevanje.)

Kako so gospodarili na primer kranjski plemiči z deželnim denarjem, o tem je priobčil zanimive podatke Ivan Vrhovec. Naj navedem par posebno kričečih zgledov. Leta 1681. je podaril deželni zbor deželnemu oskrbniku grofu Gallenbergu 10,000 gl., če jih more izterjati od koroške dežele, ki je bila dolžna Kranjski 50,000 gl. Leta 1682. je podaril od istega dolga deželnemu glavarju na njegovo prošnjo 17,000 gl. za zasluge. Leta 1684. je popustil deželni zbor brez ugovora grofu Lanthieriju 15 tisoč gl. davka, češ, da je prevzel po svojem očetu popolnoma zadolžena posestva, da je bil takrat še jako mlad in da ga je zajelo mnogo uresč. Leta 1740. so očitali ljubljanski meščani deželnim stanovom, da so podarili knezu Auerbergu 90,000 gl., baronu Raumachu 40,000 gl., baronu Apfalternu 15,000 itd.

Slovenci so bili navezani v boju zoper Turke skoro edino samo nase, zlasti še tudi zato, ker Turki niso imeli navade, da bi bili dolgo oblegali mesta in gradove, — marveč so nepräčkovano pridirjali in se z ropom obloženi zopet vračali. Največ je na ta način trpeljo kmetsko ijudstvo, veliko manj plemstvo in meščanstvo, dasi sta seveda zaostajali tudi obrt in trgovina.

Da se vsaj nekaj zavaruje pred turškimi napadi, so si kmetje sezidali sami takozvane tabore, to je — ogradili so grice, ali pa si utrdili vase cerkev, kamor so pobegnili v slučaju napada s svojo imovino. Prihod sovražnika so naznajali z grmadami po visokih gorah od Kolpe do Karavank. Razen tega so morali tlačaniti še pri utrjevanju mest in trgov.

Podložniki so dobro uvidevali, da jih gospoda ne sciti, kakor bi bila njena dolžnost, zato so se večkrat pričoževali.

Koroški kmetje so leta 1474. v Wolfsbergu zbranim kranjskim in koroškim stanovom dostojno, toda odločeno povedali, da jim odpovedo urbarsko davščino, ako jim bo do še dalje nakladali turški davek, ne da bi odpodili Turke. Ravno tako poročajo štajerski deželni stanovi, zbrani v Mariboru 1474. leta, svojem cesarju Frideriku III., da so kmetje zaradi vednih napadov obupani, da so pripravljeni odreči graščaku pokorščino, pridružiti se Turkom ali se pa izseliti. Zlasti koroški kmetje so po poročilu kronista Unresta ludo godrnjali zoper gospodo in jo dolžili naravnost skrivne zvezne z Turki. Zato so se tudi koroški kmetje prvi uprili svojim graščakom leta 1478.

Parapati meni, da je bilo gospodi skoro všeč, ako tuje krote uporne kmete. Ko je minila turška nevarnost, so prihajali plemiči iz svojih trdnih gradov in stikali za uporniki. Kar je ušlo turši sablji, to je krvavelo pod krščanskim mečem graščakov.

Reva in beda sta naposled dospeli tako daleč, da so krščanski starisci sami radi dajali svoje otroke v turško sužnost, dočim so jih bogatini lahko odkupovali.

Turški napadi so občutno slabili gospodarski položaj slovenskega kmeta in so v vzročni zvezzi z kmetskimi upori, na kar primerno opozarja dr. Vladimir Levec.

Zato tudi vidimo, da so bila glavna središča kmetskih uporov ravno tam, kjer so bila izhodišča turških napadov: na Dolenjskem, kamor so pridirjali Turki iz Bosne in sicer bodisi proti kranjsko-štajerski meji ob Brežicah in Krškem, bodisi proti kranjsko-hrvaški meji po Beli Krajini in Kočevskem.

9. — Edina tolažnica, ki naj bi bila slovenskemu tlačanu lajšala težke ure življenja, bi bila mogla biti takrat po svojem poklicu — cerkev.

Toda celo javno in zasebno življenje proti koncu srednjega in v začetku novega veka je bilo polno podivjanosti, razuzdanosti in nevednosti, zato je tudi cerkev platala v tem splošnem toku.

Avgust Dimitz, dr. Josip Gruden, Anton Krempl in Simon Rutar nam slikajo tedanje cerkvene razmire na Slovenskem, ki so bile bistveno povsod enake.

Predvsem moramo vedeti, da so bili višji duhovniki izvezne tujci, zlasti iz plemiških rodbin, bolj diplomati in vojaki nego dušni pastirji, ki so kopile bogastva s tem da so uživali dohodke od več služeb obenem; dunajski škof Slatkonja na primer je imel vsaj začasno kar enajst beneficij.

Lastniki cerkvenih beneficij so dajali dohodke svojih župnjij v najem, jih zamenjavali ali zastavljali kakor tržno blago. —

Nižja duhovščina (vikarji in kaplani), ki je za malo plačo opravljala duhovsko službo in si sama volila svoje duhovne pomočnike, je bila silno nevedna in ni imela niti za izvrševanje svojega poklica zadostnega znanja. Svoj posel je opravljala kot obrt in se obenem pečala s postranskimi opravili, ki so kaj donašala, naprimer s kremarstvom in konjarstvom.

Še v drugi polovici XVIII. stoletja nahajamo v Loškem potoku na Dolenjskem župnijskega vikarja, ki je bil obenem — dacar, zakonski posredovavec in — konjederec...

Spoštna navada je bila takrat popivati, kleti, igrati s kockami in nositi smesne mode. Duhovščina ni bila skoraj nič boljša. Dokler se je bojevala cerkev z državo in je prevladoval duh papeža Gregorja XII., so živelji duhovniki bolj zgledno. Ko pa je bila cerkvena moč utrjena, se je duhovščina udajala razuzdanosti: konkubinatu in požrešnosti.

Posemne izjeme ne prihajajo v poštev, ker so izobraženejši krogi, tako zvani humanisti, tvorili zase poseben učenjaški stan, ločen od nevednega ljudstva. Za delitev zakramentov in za izvrševanje cerkvenih opravil je zahtevala duhovščina pretirana darila, sicer je odrekala duhovniške funkcije. Proti plačilu je odvezoval

grehe, kakor prešuštro, uboj itd., nosila orožje, se prepirala in pretepala.

Take in podobne pritožbe so predložili deželnemu stanovi cesarju Maksimilijanu I. v Innsbrucku 1518. leta. Duhovnik dostikrat ni umel narodnega jezika, ker je po slovenskih krajinah služilo mnogo nemških in laških duhovnikov najemnikov poleg hrvaških glagoljašev, ki so za plačilo od kraja do kraja maševali in se tako preživljali. Nižji duhovniki so za denar igrali komedijo, čarali, kopali zaklade, delali sleparske čudeže, šolali otroke itd.

Po Tolminskem je bilo vse polno takih masnikov, ki so smeli le maševati in samo v sili deliti zakramente. Ti duhovniki, imenovani "Messeustecher" so hodili okoli po vasih, kjer so bile cerkvice, nagovarjajoč ljudi, naj jinu dado za mašo, ker ne zahtevajo toliko, kakor drugi redni duhovniki. Bili so zelo neomikani, ker niso znali drugega nego maševati, in delati s svojim nespodobnim vedenjem polujsanje. Slepili so ljudi z blagoslovjenimi podobami, čudodelnimi molitvami, zagovarjanjem itd.

Se proti koncu XVIII. stoletja je imela cerkvena oblast opraviti ž njimi. Mnogo je bila kriva tej podvjanosti tedanja cerkvena razcepljenost slovenskih dežel. Oglejski patrijarhi in solnograški nadškofje se niso brigali za svojo škofijo, vsa cerkvena uprava je bila skoro izključno v rokah arhidijakonov, ki si jih je volila duhovščina sama in krepko branila to svojo pravico.

Res je, da so se v cerkvi pojavljala stremljenja za izboljšanje slabih razmer, toda brez uspeha.

Srednjeveški cerkveni univerzalizem je bil zgrajen na ves svet na šablone, ki ni imela temelja v realnem življenju, ker ni upoštevala pogojev pozemskega bivanja. — Njen nadzemeljski vzor je moral priti v ostro nasprotje z dejanski razmerami človeka, kakor mu jih narekujejo priroda in družba. Zato so ostali vsi poizkusi cerkve po preuredbi brezuspšni, dokler se ni pojavila opozicija, izhajajoča iz načel, ki so bolj odgovarjala prirodi in sodobni družbi. Reformacija je bila **naravnost kulturna potreba, zlasti za male, nesamostojne narode**, ki so ž njenom pomočjo začeli višje duševno, svoji osebnosti primerno življenje.

Reformacijske ideje so našle na Slovenskem ugodno zaslonbo pred vsem med ono duhovščino, ki je bila literarno izobražena in vneta za svoj poklic. Ta duhovščina se je zbirala okrog Primoža Trubarja, ki je bil izšel iz domačih tal kot sin slovenskega podložnika. Indiferentni, neukl cerkveni najemniki višje duhovščine pač niso mogli biti nositelji reformnega gibanja.

Pri prvi slovenski knjigi, Trubarjevi (1550), prva stanovska gimnazija v Ljubljani (1563), prva tiskarna v Ljubljani (Mandelčeva, 1575), prva slovenska slovnică (Bohorčeva 1584) in prvi (Dalmatinov) slovenski prevod vsega sv. pisma (1584) so kot **plod reformacije** stebri slovenske literature in kulture.

Dr. Ivan Prijatelj je pokazal, kako je reformacija zbudila v Slovenih smisel za idealno, premišljeno in navdušeno delo, kako je dvignila versto iz materialističnega pojmovanja in čustvovanja, kako je zboljšala uravnost ter spoznala važnost šolstva in izobrazbe.

Nikakor ne gre zmanjševati pomena slovenske reformacije s tem, da se v prvi vrsti povdaja razloček med namenom in sredstvom ter se današnji pojem narodnosti, ki se je oprostil verskega okrilja, prenaša v preteklost.

Seveda je bila tiskarna sredstvo, da se je širila reformacija, ko je bila ustna agitacija prepovedana in zdržana s smrtno nevarnostjo. Toda pozabiti ne smemo zgodovinskega dejstva, da je bilo takrat krščanstvo edino polje duševnega življenja za preprostega človeka.

K O N E C

JUGOSLOVANSKA MATICA

V sredo zvečer je bil v Srbskem Domu v New Yorku sklicean za upn shod Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini. 400 tisoč Jugoslovanov v Ameriki predstavljajo veliko silo s približno milijonom dolarjev, pa do danes še nismo imeli skupne jugoslovenske organizacije. Tega je v prvi vrsti kriva Avstrija, ki je tako umetno znala ločiti trojedinj jugoslovenske narod. Čas in najnovnejši dogodki pa nas prisilili, da smo se zblzili.

Davno je bilo že to potrebno, kaj zasedejmo iste cilje, iste težnje: postati hčemo samostojni celota, kot eden jugoslovenski narod.

Da se pritožbe utrdi ter pridejmo do temskega združenja, v

to svrhu se z današnjim dnevnim vstavlja Jugoslovenska Matica, katere namen je delovati za združenje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Naj vred je zavest, da zdržanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v Ameriki in domovini.

Rosana

Spisal Josip Stritar.

(Nadaljevanje.)

VI.

Nekaj časa že je bil Skalar čudno izpremenjen. Prej je bil vedno enake volje, ne žalosten, ne vesel, tih, mirem, malo prijazen, a navadno tudi ne preosoren; zdaj je bilo vse njegovo vedenje neka ko nemirno, strastno, skoraj razdraženo. Knjige ga niso več vesele, ne tista skrivenost opravila v oneh hrsum, kamor ni smela živa duša. Zaničilen, s novčenom glavo, z rokami na hrbotu je horeval okoli gradu, po vrta, po hištih, včasih je celo sam s seboj na glas govoril. Zdaj je sedel po več času na klopi pod hrastom ter je dalj v tla upiral oči, zlaj neprideleni zrlj tja po dolini; slednji je kaor srdit planil kvíšku ter stresnil glavo, kakor bi se siloma izbrisali neprijetne misli, ki mu je rajila po glavi.

Z Rosano je bil Skalar zdaj ne-navaden prijazen; endnu mehanik, ginej je bil njegov glas, ko je govoril z njo; potem je bil zopet — ne vedi zakaj — odličen, trd, skoraj usred z njo. Zgodilo se je, da ju je prijazno prijet za celo, potem pa jo strastno sudil od sebe. Zdaj jo je načas srečaval, kjer je mogel, potem se je zopet ogibal deklice; večkrat se je hitro obrnil v stran, ko mu je šla naproti. Prej ji nihkoli pogledal v obraz, tudi ne, ko je govoril z njo, takaj je bila njegova navada. Tudi Rosana je vedno nekako boješča povsem oči pred njim. Se daj je po več časa skrivaj ogledoval po strani. Sedaj, ko se ji je ozdravile jelo zopet polnit in rdeči upalo bledo lice, ko se je povrnil prejšnji ogenj otemnelemu očesu, naravno živost in gibanost vsemi njenemu životu, zdaj, ko je bila kakor vrtvica, ki se razvita v prvega poletja in jutranje rose kapljice trepeče na njej v zarku zgodnjega sonca, ko jo je zdaj ogledoval in ogledoval, ko je videl te oči, to hojo, to gibanje, se mu je zanisil duh v pretekli čas. Kakor luna izza oblaka, jela mu je vzajemati podoba, bolj in bolj jasna, nekaj tako ljubljena, potem tako sovražena podoba! Te oči, to rast, to gibanje, to hojo, o, vse to je viden nekaj, in kar vidi zdaj, to je njen, vse njen, takaj je bila ena same ženska na svetu! In ta glas, kdor ga je siškal enkrat, ne pozabi ga več! O, sladki spomin, o, bridički spomin!

Glej jo, vsa taka je, ki se mablja po otročje vesel z žarečim jabolkom v roki, in njen je glas, ki ga žuje:

„Glejte, kako lepo jabolko; tam pod ono stare jablano sem ga pobrala.“

In Rosana mu poda jabolko; ali sreči ni imela s svojim prijaznim darom, Skalar ji ga sicer vzaime iz roke, ali v tem trenotju ga obide, kakor je bilo videti, neprijeten spomin; jezen zažene jabolko v stran. Kdo ve, kak pomem je imel ta sad v njegovega življaju!

Rosani se milo stori v sreči, zdi se mi, da se že kesati svoje obljube. Nenatančna stvar je ženska, tudi ti si ženska!“

Te bričke besede so v zadregu pripravile ubogo deklico, tako da ni vedela pri tej priči, kaj naj bi odgovorila.

V tem se Skalar pomislil, da ji ni dal pravega odgovora na njeni vprašanja; mirno ji reče, a tudi ne kaj prijazno:

„Jaz se te nisem naveličal, brez skrbi bodi!“

Nato Rosana:

„Ce je res tako, zdaj pa drugo vprašanje: S čim sem vas razčila, da ste tako hudi name: kaj

— N. Y. Herald

ODLOČI SE, KDO TI BO VLADAL: — ČLOVEK ALI ZVER!

sem vam storila, da vam ni prav kaj sem pregršila, četudi ne rada?“

„Ti nič, ti nič!“ ji odgovori strastno, obrenivši se v stran.

Rosana ga ni razumela; vedeti ni mogla, da mu je s svojim nedolžnim vprašanjem razdražila staro rano; nerazumno ji je bilo, zakaj je takoj pondarjal besedico: „Ti nič, ti nič!“ Molča je stala, ne vedoč, kaj bi mislila, kaj govorila.

Ce nekaj časa se obrne Skalar zopet proti njej:

„Rosana, kako je bilo ime tvoji mati?“

„Matilda.“

Rosana ni opazila, kako ga je zadelo to ime, kakor blisk je nekaj sinilo čez njegovo obliče. Ali se mu ni bilo dovolj gotovosti, čez nekaj časa vprava v znamenek glasu:

„Iz katerega kraja je bila tvoja mati?“

„Imena ne vem; ali ga nisem slišala nikoli, ali sem ga pa pozabil. Samo toliko se spominjam, da niso bili prav iz mesta, vendor bližu nekega mesta doma; v samki hisi pod gričem; kolikokrat so mi pripovedovali, kako srečni so bili tam!“

Zdaj je bilo Skalarju vse govorilo, vse jasno. Molča je nekoliko časa; napsrotina čuta so se borila v njegovem sreču; boj je bil kratek, usmiljenje je premagal strast. Otajal se je sovrašta led, ki mu je obdajal sreču: tsko gorlo mu je bilo sreča; tipe radosti zar nu razsvetil temno obliče, oko mu rosi; lep je bil Skalar v tem trenotju.

„Pridi, pridi sem na srečo moje!“ jo vabi z odprtima rokama, pridi, Rosana! Četudi nisi moja, bodi moja. Tolazba mi bodi, radost na stare dni; pozabljeno bodo, kar je bilo; poleg tebe hočem pozabiti; kar sem pretrpel; skušaj bova živelak kakor oče in hei!“

Rosana se ne gane z mestom; zelo čudne, nerazumljive so ji bile njegove besede.

„Vi ste poznali mojo mater?“ vpraša začuden.

„Poznal — zdi se mi, da sem jo poznal. Ali pustiva to; misli si, da sem tvoj stric, ujace, ali kaj tako. Ali nočeš biti moja, Rosana!“

„Ali ste mi v rodu?“

„V rodu ali ne, kaj to! Jaz bi tudi lahko imel tako hčerko, prav v tvojih letih bi bila in ravno tako, ravno tako lepo, ljubo, srčno, dedote, kakor si ti, Rosanka meja.“

„Gоворili ste o moji materi, odgovorite mi se, najtibše, najslajše mi je govoriti o njej. Poznali ste jo morebiti veste kaj veš?“

morem, ne smem; ne bi me umela slovo —, da ti ne snem nikdar in to je dobro; ti si še mlada, ne več pred obličejo. To zapoved sem pokvarjena, nedolžna.“

„Moja mati so bili tudi nedolžni!“ zavpije strastno Rosana. Vsa izpresnenjava je bila v tem trenotju; to ni bila več krotka, boječa deklica. Oči so se ji svetile, sta je in govorila slovesno kot pišem ti še sedaj, ko čutim, da so mi bliža zadnjia ura. To list priča pred sodbo, priča kar nedolžnost svoje matere. Pred očimi ji je bila bleča materina podoba, ko je železa na smrtni postelji; spomnila se je njenih zadnjih besed, njene oporoke, da naj priča zaujo pred svetom. Zdaj prvič je imela priliko izpolniti svojo dolžnost. —

„Moja mati so bili tudi nedolžni!“ te besede je govorila v takoj prepričalem, iz globočine sreča izhajajočem glasu, da bi bile tudi pri sedbi veljale.

Skalar ji odgovori z neskončno bričnostjo:

„Tvoja mati nedolžna! Ne govor, dekle, cesar ne nameš!“

„Jaz nicesar ne nameš, samo to vem, da so bili moja mati nedolžni! Molčala ne bom, pred vsem svetom hočem pričati ter vpititi: Moja mati so bili nedolžni!“

„Tvoja mati nedolžna!“ ponavlja Skalar.

„Da, nedolžni; sami so mi rekli, in kako so mi rekli! Na smrtni postelji, ko se najhudobnejši človek ne laže, in moja mati se niso lagali!“

Oba molčita.

Čez nekoliko časa, po kratkem premisleku, seže Rosana v svoje nedrige, vzame iz njega povezane nestranske liste, kaj mu je bilo tudi v tem trenotju.

„Pridi, pridi sem na srečo moje!“ jo vabi z odprtima rokama, pridi, Rosana! Četudi nisi moja, bodi moja. Tolazba mi bodi, radost na stare dni; pozabljeno bodo, kar je bilo; poleg tebe hočem pozabiti; kar sem pretrpel; skušaj bova živelak kakor oče in hei!“

Rosana se ne gane z mestom; zelo čudne, nerazumljive so ji bile njegove besede.

„Vi ste poznali mojo mater?“ vpraša začuden.

„Poznal — zdi se mi, da sem jo poznal. Ali pustiva to; misli si, da sem tvoj stric, ujace, ali kaj tako. Ali nočeš biti moja, Rosana!“

„Ali ste mi v rodu?“

„V rodu ali ne, kaj to! Jaz bi tudi lahko imel tako hčerko, prav v tvojih letih bi bila in ravno tako, ravno tako lepo, ljubo, srčno, dedote, kakor si ti, Rosanka meja.“

„Gоворили ste o moji materi, odgovorite mi se, najtibše, najslajše mi je govoriti o njej. Poznali ste jo morebiti veste kaj veš?“

VESELJE DOBREGA ZDRAVJA VŽIVAJO ONI, KI RABIJO FATHER MOLLINGERJEV ČAJ.

GLASOVITO SAMO RASTLINSKO ZDRAVILO PREDPISANO PO SVETOVNO ZNANEM DUHOVNO-ZDRAVNEMU JE DOKAZAN BLAGOSLOV BOLNEMU ČLOVEČANSTVU PO AMERIKI.

Father Mollingerjev glasovit rastlinski čaj se rabi v Ameriki nad 50 let. On je prinesel to čudovito formulo iz Evrope, kjer je bila dobrata istega znanca iskorčen. Sestavljen je z izbranih rastlin, listja, skorje, jagod in rož. Je zdravilo za vse.

Father Mollinger je bil glasovit kakor uspešen zdravnik, da ga je nisoča iskrala za zdravniški nasvet, ko je bil duhovnik cerkve Mt. Troy, Pittsburgh, Pa. On se je učil medicine na Ogrskem, Nemci in Italiji predno je postal duhovnik. On je vedno trdil, da snovi v njegovem čaju nadklrijuje najboljše rastlinsko zdravilo.

Da moč in krepost telesu, napravi kri in meso in vrne čvrsto zdravje in zdravica.

Father Mollingerjev glasovit rastlinski čaj priporočajo trpeči na revmatizmu in zaleden. Za bolezni v želodcu, zaprtje, pline gorečico in izgubo teku, težki počutje pa poz doz in zagotovi zdravje.

Ta čisti kri, in bistros oči bo v kratkem pokazal izboljšanje. Povprečje prebavljajo v spali postope mirno ponoči.

Father Mollingerjev GLASOVIT RASTLINSKI ČAJ ozdravlja in zabranjuje zdravje.

Največ bolezni izvrši radi zaprtja. Pazite, da so čreva vedno odpri v obranil se na težkih bolezni.

Ta glasovit čaj hitro odstrani bolezni in nervozni glavobol.

Njegov učinek na vse organe človečkega telesa je tak, da bi ne smel brez ene skratiti biti noben moški in nobena ženska. Ako hočete vzgajati družino in želite, da bude žena v otroci zdravi, potem mora vsak član v družini vseti dvakrat v tednu na čaj Koncem leta boste imeli razlike pri računu za zdravnik.

Vsem bolnim, obstreljenim in izmazanim citatenjem priporočamo Father MOLLINGERJEV GLASOVIT RASTLINSKI ČAJ KER VSEBUJE SESTAV ZA KRI, IETRA, ŽELODEC, LEDICE, ČREVA IN MEHUR.

DRŽITE NOTRANJE ORGANE ČISTE IN ZDRAVE IN PAZITE NA ZUNAJ-NE DOBROTE.

Ako trpite na prehladu, vzemite čaj FATHER MOLLINGERJEVGA GLASOVITEGA RASTLINSKEGA CAJA PREDNO GRESTE SPAT. TA ODSTRANI STRUPEVTEZ TELESU. PROVROČI POTEHENJE IN DRUGO JUTRO NE BOSTE NITI ZNALI, DA STE BILI PREHLAJENI. PONOVITE TO ZA DVA ALI TRI DNI. OSBEKI KI RABIJO FATHER MOLLINGERJEV GLASOVIT RASTLINSKI ČAJ OB ČASU MIRZA IN NEVARNEM VREMENU ZA PLIJUČNICO, POTEM SE OBVARUJEJO PRED TO SMRTNO NEVARNO BOLEZNJO. KAR SE NAROCI PO POŠTI.

PISITE NATANČEN NASLOV, ULICO, KRAJ, POŠTO IN DRŽAVO, PRILOŽITE \$1 (V GOTOVINI, ZNAKIH, MONEY ORDER ALI REKOMENDACIJE).

Velika družinska skupina 5 mesecov zdravljenje se vam pošlje takoj po prejemu naročila. Pošljite 10c. za poštnino in rekomendacijo.

Naslov:

THE MOLLINGER MEDICINE COMPANY

21 Mollinger Building

12-14 East Park Way, N. S.

Pittsburgh, Pa.

SLOVENCI V JUGOSLOVANSKI ARMADI.

Sl. uredništvo "Gl. Nar.":

skem išče bratranca Jožeta Novak in prijatelja Janeza Šajna.

Frane Koščak, podomac. Tomazev iz Luč na Dolenjskem išče brata Ivana in Matijo Koščak.

Anton Alič, podomac Alieč iz Pevine pri Škofji Loki išče Antona Proja.

Imenovani prostovoljci prosijo svoje brate, sestre, sorodnike ter prijatelje in znance, da se jim oglasijo na sledeči naslov:

Ime:

4. četa, 2. bataljon, pošta br. 12, Srpska armija, Solunski front.

Armeé de Serbie, SALONIQUE.

Europe.

Kuehlm gre v Bukarešto.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Haag, Nizozemska, 10. aprila. — Zunanji minister Kuehlmann, ki je pred kratkim poročal kajzerju v glavnem stanu, bo jutri najbržje odpotoval v Bukarešto. Predno se bo podpisala mirovna pogodba z Rumunsko, bo preteklo še nekaj dnevnih ker se morajo poravnati še nekatere sporne točke.

Ivan Škvorce, podomac Štarovec iz Spodnje Idrije išče znance Tomuža Hladnika, Karola Petriča in Franca Revena iz Idrije.

Adalbert Tomšič, podomac Blažinov iz Knežaka na Notranj.

Največji aeroplani.

True translation filed with the post master at New York, N. Y., on April 12, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 10. aprila. — Senatni odbor za vojaške zadave je

SLOV. DELAVSKA

PODPORNA ZVEZA

Ustanovljena dne 16. avgusta
1908.Inkorporirana 22. aprila 1909
v državi Penn.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URADNIK:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1098 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.
 Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
 Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
 1. Pom. tajnik: FRANK PLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
 2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRICH, 29 Main Street, Conemaugh, Pa.
 Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6505 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
 Pom. blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNKI ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: JOSIP PETERNET, Box 95, Wilcock, Pa.
 1. nadzornik: NIKOLAJ POVŠE, 1 Grab St., Numrey Hill, N. S. Pittsburgh, Pa.
 2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 835 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERZAN, Box 72, East Mineral, Kan.

1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. 3, Box 146, Fort Smith, Ark.
 2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1910 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILJO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Cenjena društva, oziroma njih uradnik, so utrdno prekleni, pošljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nekogar drugoga. Denar naj se pošije edino potom Poštini, Expressini, ali Bančini denarniku nakazne, nikakor pa ne potom privatnemu čeku. Nakazne naj se naslovijo: Blaž Novak, Conemaugh Deposit Bank, Conemaugh, Pa. In tako naslovljene pošljajo z meščnim paragonom na nadzor gl. tajnika.

V stojalu, da opisajo društveni tajnik pri poročilih glavnega tajnika kake pomankljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnjem popravi.

IZ URADA PREDSEDNIKA S. D. P. ZVEZE.

Prejel sem obvestilo iz glavnega urada Zveze o skupnem poslovanju zdrženja organizacije, da je tako težko še danes vse popolnoma urediti, oziroma v pravi red vknjižiti članstvo obeh organizacij.

Jaz sem pričam, kake težkoče, da so v gl. uradu tajnikov, to pa največ vseki površinska dela društvenih tajnikov. Tudi za tajnike na m. sili, kjer se zadržile društva, ni bilo delo kaj lahko, pač pa je treba paziti, da ne bude kaka pomankljivost sečasoma naštete v gl. uradu tajnikov.

Vse članove je bilo pred zdrženjem zavarovanih pri obeh organizacijah in obveščen sem sam, da še nima popolne kontrole nad temi člani. Obvezan tajnik krajevnih društev, da naj natančno kontolirajo te člane, in naj nemudoma in natančno poročajo takoj na glavni urad Zveze. Omemjeni člani spadajo po zdrženju iz izvadnega oddelka ali pa pravilno po letnici, katero ima Zveza sprejeti s splošnimi glasovanjem.

Vsa tajnik, kateri poroča take člane, naj natančno navede starost in zavarovalnino pri Barbari in ravno tako pri Zvezi, kdaj da je kot član pristopil in za koliko je bil pred zdrženjem zavarovan pri obeh organizacijah.

Apeliram toraj na tajnike, da naj omemnjeno obvestilo, kateri ga se niso uredili, takoj urede!

Se nekaj podatkov za nadaljnjo zdrženje!

Pazno zasedljene razmotrivanje o zdrženju, katerega člani drugih organizacij pretresavajo. Seveda, mnenja so različnega, eden zahteva, drugi žepet drugo. Največ se oglaša takški, katerim je S. D. P. Zveza jaka nepriljubljena, pa ne vem zakaj? Jaz bi jih lahko sodil potom javnosti, pa ko sem prepričan, da prepriča skupino, ker koristi, rajše glavno izpustim. O tem sem prepričan sam iz svoje lastne skušnje.

Nem kaj je temu vzrok, da se noče vpoštevati pogodbne zadnje konference za zdrženje, katera je bila sprejeta od vseh pripravljenih odborov za zdrženje?

Jaz ne vidim najmanjše napake v sprejeti pogodbi. Ko bi bili gl. odbori storili tako svojo dolžnost, kot so storili pripravljeni odbori, bi bili danes že zdrženi, in enkrat letos, v poletnem ali jesenskem času, bi se bila že vršila skupna konvencija zdržene organizacije.

Članstvo vseh prizadetih organizacij, ali bi ne bilo lepo in kritino za nas! Čemu toraj še ne?

Jaz se popolnoma strinjam s predsednikom pripr. odbora J. S. K. Jelone. Rud. Perdanom, ki piše v zadnjem glasilu J. S. K. Jelone, da pripr. odbori za zdrženje niso nič, in to se je že večkrat počitalo, ne samo na zadnji zdrževalni konferenci, pač pa so skupno pokazale že od prej, da zdrževalni odbori nimajo nobene moći v tem oziru, akoravno so bili s polno močjo pooblaščeni po konvencijah za polnomoč reševati vse zadave pri zdrženju.

Toraj na konferenci, katera se je vršila v mesecu oktobra istega leta, smo bili s prvim glasovanjem od pripr. odbora vsi navzoči za to, da se podvzame zdrževalni čarter S. S. P. Zveze. Vsi smo bili zadovoljni, smo da smo videli pred sabo zdrženje. Čestitati smo čarterju S. S. P. Zveze vsi navzoči zastopniki zdrženja, in za tem korakom so pa nas obvestili odločilni zastopniki, da smo naredili napako, oziroma da moramo na vsak način predvračeti zdrževalni čarter. Pojasnilo so nam, da smo bližje zdrženju, ako prevezemo čarter S. D. P. Zveze in zahtevamo so da se ponovno glasuje. Odglasovanje je bilo z večino za zdrževalni čarter S. D. P. Zveze.

Natančno jaz ne budem razjasnjeval tukaj na tem mestu, zato kaj da se je ponovno glasovalo. O tem se več skupno dogovorimo na skupni konvenciji.

Nisem bil še nikdar za nobeno kritiko, se manj pa pri podprtih organizacijah.

Apeliram na članstvo vseh prizadetih organizacij, da je manjko mogoče razmotrivanja in nasvetov o zdrženju, pač pa samo odločno zahteva zdrženje.

Zasledujem izraze posameznih članov oziroma društev, da predstavljajo razne nasvete se zdržiti. Vprašajo se pa nič, kje so boljši pogaji, oziroma kateri čarter nudi boljše ugodnosti.

Toraj vsekakor preveč razmotrivanja. Zakaj se prej ne prepričati o ugodnostih od gotovih strani!

Dosti se poroča o neki priklopitvi, ker je pa izraz priklopitev med našimi rojaki malo sploščana, članstvo prosim, da se ta izraz ospusti, in tudi z najmanjšim uspehom o zdrženju smatrati zdrženje, nikakor pa ne priklopitev.

Kar se tiste ugodnosti za zdrženje za sedaj prighlašenih organizacij povsem jasno in direktno brez vsakega najmanjšega zavijanja, da ima država Pensylvanijsko najmanj težko za reševati zdrževalne zadeve pri podprtih organizacijah. Prepričam sem sam o tem od gotovih strani.

Morda pa je še katera druga država, v kateri se nahaja kakšna slovenska organizacija, katera je za zdrženje, da so se boljše ugodnosti, da ni kakih posebnih zadružkov?

V splošnem pa moramo dati priznanje za velikansko večino članstva v državi Pennsylvania, ki tvori povsod večino v vseki organizaciji. Čemu toraj nasprotovati in to samo začasno?

Kakor hitro bi se faktično zdrženje uredilo med vsemi zdržen-

valnimi organizacijami, bi se skleala prej ko mogoče, oziroma takoj skupna konvencija, ter na isti bi članstvo odločilo in uredilo vse napake, kar bi jih bilo občutiti v začasnem zdrženju. Čemu začasne potežke?

Zadnje čase sem prejel tudi več vprašanj od posameznih članov, kaj da je zdrženjem, ker vse sp? Da pa ne bom vsakemu posameznemu odgovarjal, naj v splošnem odgovorim, da, jaz ne vem nič odločilnega od zadnje konference ko smo ju imeli za splošno zdrženje. Bil sem že poln nade, takoj po konferenci, da smo že blizu zdrženja, ali kot vidim, sem se razočaral. Deloval sem lansko leto, pač so oziroma korespondence vodil z gl. odborniki, pripravljalni odbornik, vodil in se trudil osebno na vso moč, da sem bil že včasih popolnoma nervozem, in dosegli smo začetek z org. Barbaro, ne vem, kaj dosežemo nadalje.

Vsek glavni odbornik naj bi imel toliko posla z druženjem kot sem ga imel ravno jaz, pa bi bili že dosegli vse, kar želi že več letiščne članstva naših podprtih organizacij, in to je zdrženje naših sl. podprtih organizacij.

Toraj, da me ne bodejo gl. odbori, članstvo, obsodilo, da vodim kakšno posebno taktko o zdrženju, naj me ne zagotovijo v zlo, ker sem ravno predsednik S. D. P. Zveze, ter s tem hočem, da bi si mi vse pod čarter za zdrženje S. D. P. Zveze, nikakor ne. Ker sem pa viden na zadnji konferenci vse te zastopnike za zdrženje organizacije, ter sem glasoval in odobral vsej namen s polnim zaupanjem in veseljem, in jih še danes priznam kot prave zastopnike delavskih vsečev, ter so se zadržile društva, ni bilo delo kaj lahko, pač pa je treba paziti, da ne bude kaka pomankljivost sečasoma naštete v gl. uradu tajnikov.

Apeliram na glavne odbore, da stopijo v akcijo za takojšnje zdrženje!

Vsem udani

J. Prostor, pred. S. D. P. Zveze.

IZ URADA
post. st. 1. bivšega društva sv. Barbare, sedaj društvo "Zvezda", st. 100 S. D. P. Z.

Članom s potnimi listi naznjam, da mi pošljejo certifikate, ker jih moram poslati na glavni urad Zveze. V par slučajih so se mi pisma vrnila, ker niso našla naslovnik. Prosim in opominjam vse te člane, ki so zunaj, da vselej, ko se preselijo, poročajo novi naslov, ker tajnik ima s takimi člani že takšo dosti dela, ne pa, da bi jih mogel se iskat po listih. Na zadnji mesecni seji se je tudi sklenilo, da vnaprej vsak član plačuje 10e stalnega asementa za potrebe društvenih stroškov.

Ob ti priliki priporočam, naj člani redno plačujejo mesečne asemente. V sverilu naj bude slučaj sobrata, ki se je v času suspendiranja ponesrečil. Ni nices drugega, kakor le malo, bolj se je treba zanimati za društvo. Vsak ima dosti časa; ako ne more plačati na seji, naj plača po seji do 20. v mesecu. V tem času je vselej en plateni dan, ako je v bivalni društvo prvo, naj bude tudi, kadar smo zdravi.

Tudi bi se naj člani bolj vdečevali društvenih sej. Po sklepni zadnje seje mora vsak član, ki se ne vdeleži tri mestne seje, plačati 25e.

Vsači si lahko zviša zavarovalnino ali bolniško podporo, ako nanihata na tajniku in se da zdravniško preiskati.

Vsem članom zdrženja organizacije obratni pozdrav, glavnemu uradniku pa veliko uspeha pri nadalnjem delu za zdrženje.

Za društvo "Zvezda", st. 100 S. D. P. Z.

Matična Kamin, tajnik,
Box 491, Forest City, Pa.

VABILO

na

PLESNO VESELICO,

katero priredi

Slovensko izobraževalno društvo

"RODOLJUB"

v soboto dne 20. aprila 1918

v South Forku, Pa.

Začetek ob 6. uri zvečer.

Vstopnina za moške 25 centov;

dame proste.

Tem potom vladno vabimo rojake in rojakev in vse druge, da se enujenje zabave vdeleže. Crtti dobitek je namenjen v kosti Doma. Igrala bo izvrstna godba, in sicer tamburinsko društvo "Rodoljub" pod vodstvom Johana Kohariča. Za dober prigredek in za ječmenovo kavo bo skrbel za to izvoljeni odbor.

Dobrodošli! Vam klice vnaprej (20-15-4) Odbor. (12-18-4) Rocky Ford, Ga.

POZOR, GOZDARJI!

na

zdrževalni

članov

zdrževalnega društva

"Zvezda".

Vse je vredno vredno.

Vse je vredno vredno.